

Sygn. akt I PK 244/14

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa H. M.
przeciwko T. [...] Spółce z o.o. w C.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 1 kwietnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w C.
z dnia 24 kwietnia 2014 r., sygn. akt IV Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w C. wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2014 r. oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 17 grudnia 2013 r., którym przywrócono powódkę H. M. do pracy w pozwanej T. [...] Spółce z o.o. w C. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy.

Strona pozwana wywiodła skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 45 § 1 w związku z art. 30 § 1 pkt 2 k.p. w związku z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie

sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od powódki kosztów postępowania.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca twierdzi, że wniesiona przez nią skarga powinna zostać rozpoznana dlatego, że jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Tego poglądu Sąd Najwyższy jednak nie podziela, wobec czego wskazane przez pozwaną okoliczności nie stanowią uzasadnionych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń sądowych, w pierwszej kolejności służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą faktycznie okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Obowiązkiem skarżącego jest zatem przekonanie Sądu Najwyższego, przez odpowiednią argumentację prawną, że w sprawie zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia problemu prawnego postawionego w skardze.

Skarga kasacyjna może być uznana za oczywiście uzasadnioną tylko wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitością i

ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, niepublikowane, z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), a takich argumentów nie można doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie do rozpoznania.

Zdaniem skarżącej, oczywista zasadność skargi kasacyjnej wyraża się w tym, że Sąd drugiej instancji dokonał błędnej wykładni art. 45 § 1 w związku z art. 30 § 1 pkt 2 k.p. i w związku z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, w szczególności przez ograniczenie pracodawcy w możliwości wyboru pracownika do zwolnienia w sytuacji, gdy rozwiązanie stosunku pracy jest uzasadnione przyczynami ekonomicznymi lub organizacyjnymi wymuszającymi restrukturyzację zatrudnienia, co miało polegać zwłaszcza na nieprawidłowym, w ocenie pozwanej, poglądzie tego Sądu o konieczności wskazania w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o pracę jako jego przyczyny także tego, jakimi kryteriami kierował się pracodawca przy wyborze danego pracownika do zwolnienia z grupy osób zajmujących takie same stanowiska.

Do czasu wydania wyroku z 25 stycznia 2013 r., I PK 172/12 (OSNP 2014 nr 4, poz. 52), na który obszernie powołał się Sąd drugiej instancji, stanowisko Sądu Najwyższego w omawianej kwestii mogło być uznane za niejednoznaczne. W wyroku z 16 grudnia 2008 r., I PK 86/08 (LEX nr 497682), Sąd Najwyższy stwierdził, że pracodawca, który przy dokonywaniu redukcji zatrudnienia z przyczyn organizacyjnych stosuje określone zasady (kryteria) doboru pracowników do zwolnienia z pracy, powinien w odniesieniu do przyjętej przyczyny wypowiedzenia nawiązać do zastosowanego kryterium doboru pracownika do zwolnienia z pracy, a

także wskazać, że ten wybór jest wywołany i usprawiedliwiony znanymi pracownikowi jego niższymi kwalifikacjami zawodowymi w porównaniu do wszystkich pracowników, których dotyczyły przyczyny zmuszające pracodawcę do ograniczenia wielkości zatrudnienia. Podobnie, w wyroku z 25 stycznia 2013 r., I PK 172/12, Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że w sytuacji, gdy rozwiązanie umowy o pracę dotyczy pracownika wybranego przez pracodawcę z większej liczby pracowników, zatrudnionych na takich samych stanowiskach pracy, przyczyną tego wypowiedzenia są nie tylko zmiany organizacyjne lub redukcja zatrudnienia, ale także określona kryteriami doboru sytuacja danego pracownika. Wynikające z art. 30 § 4 k.p. wymaganie wskazania przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest bowiem związane z możliwością oceny jego zasadności w rozumieniu art. 45 § 1 k.p. Wskazanie tej przyczyny lub przyczyn przesądza o tym, że spór przed sądem pracy może się toczyć tylko w ich granicach. Sąd Najwyższy uznał, że pracodawca, który przy dokonywaniu redukcji zatrudnienia z przyczyn organizacyjnych stosuje określone zasady (kryteria) doboru pracowników do zwolnienia z pracy, powinien – wskazując przyczynę wypowiedzenia – nawiązać do zastosowanego kryterium doboru pracownika do zwolnienia z pracy. Odmienne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w wyroku z 7 kwietnia 2011 r., I PK 238/10 (OSNP 2012 nr 17-18, poz. 214) przyjmując, że pracodawca nie ma obowiązku podania w oświadczeniu o wypowiedzeniu, jakimi kryteriami kierował się przy wyborze pracownika do zwolnienia, gdy deklarowana przyczyna zwolnienia polega na trudnej sytuacji ekonomicznej i zmniejszeniu zatrudnienia według założeń przyjętego planu restrukturyzacji. Zdaniem Sądu Najwyższego zastosowane kryteria wyboru pracownika do zwolnienia nie są objęte obowiązkową treścią oświadczenia woli pracodawcy określoną w art. 30 § 4 k.p. Okoliczności te (kryteria) podlegają badaniu przez sąd w ramach kontroli zasadności wypowiedzenia (art. 45 § 1 k.p.). Zastosowanie niewłaściwych kryteriów może stanowić przesłankę uznania wypowiedzenia za nieuzasadnione. Do niewłaściwych kryteriów należą kryteria dyskryminujące.

Od chwili wydania wyroku z 25 stycznia 2013 r., I PK 172/12, zapadło kilka innych istotnych orzeczeń dotyczących tego samego zagadnienia, w których już jednolicie i zgodnie Sąd Najwyższy przyjął, że w oświadczeniu pracodawcy o

wypowiedzeniu umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony z powodu likwidacji jednego z analogicznych stanowisk pracy powinna być wskazana także przyczyna wyboru pracownika do zwolnienia z pracy (art. 30 § 4 k.p.), chyba że jest ona oczywista lub znana pracownikowi z innych względów (por. między innymi wyroki Sądu Najwyższego: z 10 września 2013 r., I PK 61/13, LEX nr 1427709, z 1 kwietnia 2014 r., I PK 244/13, LEX nr 1498580, z 30 września 2014 r., I PK 33/14, LEX nr 1537263 i z 20 stycznia 2015 r., I PK 140/14, niepublikowany).

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że brak jest podstaw do przyjęcia, iż Sąd Okręgowy w ogóle dopuścił się naruszenia przytoczonych przez skarżącą przepisów, przyjmując iż elementem oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy o pracę pracownikowi na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników jest wskazanie – obok przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę niedotyczącej pracownika – dodatkowo kryterium doboru do zwolnienia, jakim kierował się pracodawca, typując danego pracownika do wypowiedzenia mu stosunku pracy w sytuacji, gdy redukcji ulega jeden z kilku etatów w ramach tych samych stanowisk pracy, i tym samym uznając, że dokonane powódce oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę naruszało przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę w rozumieniu art. 45 § 1 k.p., gdyż nie zawierało kryterium doboru, jakim kierował się pracodawca typując powódkę do zwolnienia. Tym bardziej nie można więc stwierdzić, że doszło do oczywistego naruszenia tych przepisów, wobec czego nie przesłanek do uznania, że strona pozwana zdołała wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.

[l.n]